

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 10.886 Șco. 1910.

CONCURS.

Din fundațiunea Iosif, Elena și Ioan Lupu formându-se un stipendiu de una sută și cincizeci (150) coroane, pentru conferirea aceluia se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

La acest stipendiu pot concura nepoții și strănepoții fondatorilor, cari cercetează vre-o școală elementară, medie sau vre-o universitate, sunt sărguitori și au purtare morală bună.

Cererile de concurs sunt a se înainta în termenul indicat la consistorul arhidiecezan, însoțite de următoarele:

1. Carte de botez,
2. Testimoniu școlar,
3. Adeverință de rudenie cu fondatorii.

Cererile înrate după expirarea termenului nu se pot lua în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat școlar, ținută la 23 Septemvrie 1910.

Consistorul arhidiecezan.

In pragul

conferențelor învățătoarești.

În cele două zile din urmă ale acestei săptămâni se adună la sfat, în cele 34 de centre ale protopopiatelor noastre din Transilvania, toți învățătorii confesionali, în scopul de a se consulta asupra multor probleme, cari privesc de aproape școala, și de a-și da seama despre anumite lucruri, cari privesc înaintarea generală în cultură a neamului românesc de pe aceste plaiuri. Așteptăm cu o legitimitate nerăbdare rapoartele despre aceste întruniri, în cari de astădată se vor desbata o serie întregă de chestiuni importante puse la ordinea zilei de P. V. Consistor arhidiecezan, pentru că dela felul cum se va angaja pentru viitor învățătorească noastră la o muncă sistematică, atârână în mod esențial progresul școlii noastre, deoparte, și al poporului întreg, de alta.

Nu ne vom ocupa de multele puncte din programul conferințelor, căci pentru asta nu ni-ar ajunge câteva coloane de ziar, ci cu acest prilej vrem să lămurim o latură dintre cele mai cardinale ale învățământului din școlile noastre.

Articolul de lege XXVII din 1907 a inaugurat o nouă eră în viața noastră școlară. Prin dispozițiile relative la propunerea limbii maghiare, el a tulburat echilibrul planului de învățământ, în care au trebuit să se puie pentru limba maghiară aproape tot atâtea ore, câte pentru toate celelalte obiecte de învățământ la oaltă. Aceasta era și în sine o extraordinară greșală pedagogică, prin care se știrbea în mod brutal principiul normalității planului de învățământ, dar pe lângă aceasta s'au mai găsit oameni cari au interpretat în formă cu totul gre-

șită §. 20 al articolului din chestiune, afirmând, că în școlile ajutorate de stat, în afară de orele de limba maghiară trebuie să se mai propuie un-gurește și aritmetica, istoria, geografia și constituția patriei. Cei mai mulți inspectori au călărit pe acest fel de interpretare a legii, producând o ne mai pomenită confuzie între învățători (cari foarte adesea nu studiază destul de serios legile și regulamentele școlare) și o adevărată tortură pentru elevii din școli.

Acestei anomalii însă i-a bătut ceasul! Tocmai așa de absurdă nu e nici legea lui Apponyi, cum rezultă din interpretarea intenționată falșă a supușilor marelui ministru-patriot. Nu-i vorba, că aceasta rezultă și din legea însăși, pentru cine o citește cu atenția cuvenită, discernând lucrurile așa cum sunt ele depuse întrânsa. Acum vine însă o ordinațiune ministerială, în care acest lucru se spune cu toată hotărârea. Din această ordinațiune, care poartă Nr. 80.000/910 rezultă în mod evident mai multe lucruri, și anume: *școlile noastre, fie ele ajutorate de stat sau nu, sunt școli cu limba de propunere română pentru toate obiectele de învățământ, afară de limba maghiară.* Prin aceasta pretensiunile inspectorilor regești, ca copiii să știe toate lucrurile ce se învață în școala primară și un-gurește, cade. Ordinațiunea aceasta, care poartă numele „*A magyar nyelv, számolási, hazai földrajz, történelem, polgári jogok és kötelesegek tanításai terve a nem-magyar tannyelvű népiskolák számára és rövid utmutatók ezen tanterv használatához. Az 1907. évi XXVII t. c. 20 §-a alapján kiadott a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1910. évi 80.000 sz. a. kelt rendeletével*”, cere, ca în un-gurește să se ia numai „esența” (pg. 104) celor învățate în românește din aritmetică, istorie, constituție și geografie, iar nu tot ce se învață în limba maternă, căci aceasta nu e cu puțință, decât pe lângă o mecanizare papagalicească. Ele trebuie luate un-gurește numai în „*scurte rezumate*” (rövid összefoglalásban) [pg. 104 și 105]. Și apoi nu litera legii dictează, precum ar voi anumii ștreberi, cari fac pe inspectorii școlari, ci spiritul ei. Ordinațiunea aceasta nu pretinde, ca toate școlile să ia neapărat tot materialul, pe care îl prescrie legea, ci zice că „*amănuntele în ce privește executarea legii sunt a se stabili conform referințelor locale*” (pg. 102). De altfel încă în ordinațiunea Nr. 120.000 se zicea, la înșirarea materialului clasei a doua, din limba maghiară: „*din materialul înșirat aici învățătorul să ia numai atâtă, cât poate trata temeinic, fără ca să surmeneze (să împovăreze prea tare) mintea elevului, și să aleagă numai ceea ce corespunde referințelor locale*” (pg. 61).

Iată deci, că veritabila lege a lui Apponyi nu congruează cu aceea, despre care zic inspectorii că e legea lui Apponyi, și iată că ea nu e obligă să prostim copiii în școală, ci se permite să ținem cont de împrejurările date, ba ne impune chiar să nu încărcăm peste măsură min-

tea copilului. Inspectorilor severi cari cer în școlile noastre imposibilul, le vom arăta de aici încolo aceste pasagii din ordinațiunea ministerială, și când vor spune că nu-s mulțumiți cu rezultatele din limba maghiară, îi vom lăsa frumusețea vorbescă și noi ținându-ne strict de lege, îi vom soma să raporteze ministrului, că n'am făcut altceva decât ne-am ținut de lege, împlinind nu numai spiritul, ci chiar și litera ei.

Așa dară, ținând cont de împrejurările date, ne vom da toată silința să împlinim dispozițiile legii, dar nu vom permite nici unui inspector să ne amestece pentru că ne-am ținut de lege, și în loc să propunem în orele de aritmetică, istorie, constituție și geografie un-gurește, după cum pretinde el, am propus în aceste ore exclusiv românește. Ori cât de mult ne-ar porunci inspectorul, care n'are dreptul să dispună nici despre cel mai mic lucru în școlile noastre, unde are singur dreptul da a intra și a face constatări cu privire la starea învățământului sub toate raporturile cari îl interesează — și oricât ar amenința el din pricina că nu i s'a făcut pe plac, noi nu putem și nu voim să ne abatem dela legea existentă.

În cele 13 ore de limbă maghiară pe săptămână e timp destul pentru a lua și în un-gurește anumite lucruri, pe cari legea pretinde să le luăm în un-gurește, nu e însă permis sub nici un cuvânt a trata material nou în limba maghiară, ci și din istorie și din geografie etc. numai după ce am luat materialul românește, îl vom trata și un-gurește, dar nu tot în ora de istorie, geografie etc. care trebuie să fie curat românească, ci în ora următoare de limbă maghiară. În baza acestui punct nu se poate admite ca să se facă dintr'un obiect lecții în două limbi, ceea ce e o enormă absurditate, ci toate lecțiile se fac în românește, rămânând ca anumite lucruri esențiale din aritmetică, istorie, constituție și geografie să se ia în orele de limba maghiară și în un-gurește. În chipul acesta cărțile în două limbi nu vor putea avea nici decum loc în școlile noastre, și cu atât mai puțin cărțile un-gurești de istorie etc. Cărțile bilingve n'au nici un rost, din simplul motiv că legea nu pretinde ca materialul luat în limba maternă să se știe în aceeași extensune și în limba maghiară, ci cere să se știe ce-i esențial. În chipul acesta manualele bilingve, în loc să ușureze munca elevilor, li-o îngreunează, intrucât le impune mai mult decât cere legea.

În urma acestor principii toate lecțiile practice un-gurești, cari se vor preda cu prilejul conferențelor, nu vor putea trata material nou, ci ele vor avea să trateze exclusiv material luat în limba română, fie la exercițiile intuitive, fie la vre-un alt obiect de învățământ.

Acestea am ținut să le amintim cu prilejul conferințelor învățătoarești, unde lucrurile acestea de sigur se vor discuta și unde e de dorit ca

fiecare învățător nedumerit să-și lămurească în mod desăvârșit acest punct de plecare în activitatea sa din școală, pentru că să nu mai orbăciască în toate părțile spre marea pagubă a lui și mai ales a culturii poporului nostru.

Conferențele învățătoarești.

(Păreri din cercuri învățătoarești.)

Afara de punctele stabilite în programele conferențelor învățătoarești din anul trecut, Veneratul Consistor arhidiecezan prin circulariul de sub Nr. 9581 — 1910 școl. p. 2. a mai pus patru puncte, și anume:

- a) „Dare de samă despre cea mai bună carte pedagogică românească, citită în ultimul an”.
- b) „Dare de samă despre starea învățământului în fiecare tract, în special”.
- c) „Discuții relative la întemeierea de bibliotecă tractuale pedagogice, a unei bibliotecă centrale și a unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie”.
- d) „Dare de samă despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător”.

Atât temele, cât și discuția ivită prin foi în jurul temei de sub lit. d) a dat anză la o mulțime de bănueli și presupuneri nebazate, cari nici pe departe nu vor putea să contribuie la adevărata deslegare a acestor teme.

Cred că este de datorința noastră a învățătorilor, să discutăm cu mai multă obiectivitate și să pătrundem în adevărul spirit al acestor teme, de care numai așa se vor putea aduce în conferențele învățătoarești concluze conglăsuitoare, care apoi să poată fi puse și în practică.

E adevărat, că chestia cu activitatea extrașcolară e ceva mai veche. Cine voește a dovedi aceasta, tot așa de bine poate să dovedească, că deosebite teme își au vechimea lor. Deosebirea este numai, că Ven. Consistor de astă dată a îmbrăcat temele într'o haină mai strălucitoare.

Deși vechimea lor nu împoartă mult, totuși să căutăm puțin după adevăratul izvor și să vedem, care este scopul ce se urmărește?

a) Într'o conferință din anul trecut, un învățător, care de prezent e student în drepturi la universitatea din Cluj, om tinăr cu răvnă pentru înmulțirea cunoștințelor, care posedă trei limbi și a avut ferioarea să fie numit învățător la una dintre cele mai bune școli, cu o bibliotecă destul de bogată și cu un salariu tot atât de bun, nu numai pe hârtie, ci și în realitate, a făcut propunerea, ca fiecare învățător să aboneze 3 reviste pedagogice, română, maghiară și germană, și la proxima conferință să raporteze despre conținutul lor, ca dovadă, că de fapt le-a și citit.

Scriitorul acestor rânduri și-a făcut atunci observarea, zicând între altele: „Nouă ne place să începem a clădi dela coperiș și nici decum dela fundament. Totdeauna ne avântăm pe cuiul cel mai de sus al scării, fără ca să avem în vedere că celelalte lipsese cu totul”.

Propunătorul s'a cam supărat și într'un șir de articoli publicați ulterior în „Tel. Rom.” în cari a făcut istoricul dascălimii române, am fost primit ca un zimbet de milă.

Acum în tema dată sub lit. a) nu se mai face amintire de revistele pedagogice în trei limbi, ci numai de cea mai bună carte pedagogică românească.

Am fost și sunt cu trup și suflet, pentru că învățătorii români să-și înmulțască cât mai mult cunoștințele de lipsă și să se ridice pe un pedestal de cultură cât mai înalt.

Intru s'ajungerea acestui scop să recer însă anumite condițiuni. De o parte învățătorii să aibă răvnă pentru aceasta, ear de altă parte, să li se dea puțință și să li se înlesnească citirea de cărți, nu

numai pedagogice, ci din toate domeniile științelor, aparținătoare sferei lor de activitate.

E lucru știut și recunoscut, că nu toate cărțile sunt bune și de folos. La noi criticii obiectivi pentru cărțile științifice sunt corbi albi. Și apariția cărților de valoare se dă publicității cu multă sgarăcenia. Pe când apariția unui abecedar de valoare problematică, care nici n'a văzut încă lumina zilei, se trimbiță aproape prin toate foile. Adecă se face reclamă și nu critică obiectivă.

În felul acesta învățătorii rămân neorientați, sau chiar seduși și adeseori își dau banii pe cărți de puțină valoare.

Fără comandant, nici o învingere nu se poate câștiga. Dintr'un anumit centru și prin anumite circulare, sau prin câte o notiță publicată în foaia oficioasă, să se atragă deci atențiunea învățătorilor asupra celor mai bune cărți de interes pentru ei, și sunt sigur că rezultatul va fi îmbucurător.

Dacă totuși s'ar afla și atunci oameni îndărătnici sau fără vocațiune pentru chemarea de învățător, aștia vor eși mai ușor la iveală și măsurile de îndreptare se vor putea lua cu mai multă ușurință.

b) „Starea învățământului“, a mai fost discutată în conferențele învățătoresți sub diferite forme. Ceva real și deplin conștiințios, nu cred, că s'a putut constata.

Între împrejurările și modalitățile din prezent, încă nu cred, că se va putea face o dare de samă conștiințioasă și exactă.

Mulți dintre învățători, nici nu cunosc toate comunele din tractul la care ei aparțin, prin urmare nu pot cunoaște nici starea învățământului.

Delegații exmiși la examenele anuale, dacă se și intrunesc în conferință. Îndată după examen, aceasta se face numai din formă, — onoare puținelor excepții. — Acolo, poate din considerațiune colegială nu se prea scot la iveală greșelile ori neajunsurile observate în decursul examenelor, ci se retac și se trec cu vsderea.

Tot cam de aceste vederi sunt conduși și comisarii sau inspectorii tractuali. Ei încă nu-și prea spun verdictul, ci în cele mai multe cazuri, se mărginesc pe lângă rapoartele către Ven. Consistoriu. În astfel de împrejurări numai rapoartele comisariilor pot fi dătătoare de samă.

Un rezultat mai favorabil și tot odată și mai conștiințios deocamdată se va putea ajunge numai prin conferențele de după examene, ținute în toată regula și prin introducerea de fapt a examenelor în școlile de repetițiune. Acestea ar fi oglinda cea mai grăitoare despre adevărata stare a învățământului.

În aceste conferințe să se ia protocol și să se stabilească calculul general pentru fiecare școală, scoțându-se la iveală nu numai progresele și alte părți bune care vor trebui laudate, dar tot odată și scăderile ce se vor afla. Protocoalele astfel compuse se vor subscrie de inspectorul tractual, de învățătorii delegați, de directorul școlii și de învățătorii interesați, și apoi se vor trimite Venerabilului Consistor spre mai departe afacere.

Modalitatea aceasta ar fi poate cea mai ducătoare la scop. Presupunerea de părtinire sau prigonitorie, dacă ar exista, s'ar delăta, și emularea întru împlinirea datoriunilor ar urma cu toată siguranța.

Modalitatea aceasta, în mod provizor ar putea de o cam dată să înlocuească și pe inspectorii profesionali, după cari va trebui încă mult să așteptăm. Cu toate că, într'un articol de ziar, publicat mai de curând, sunt așa zicând și denumiți. De altă parte însă se spune că lipsese mijloacele, se prea înmulțește personalul ș.m. a. Ori cum va fi, să nu uităm însă, că ori cât am fi de conștiințioși, totuși avem lipsă de control, de sus până jos, și nu numai de o controlă severă și conștiințioasă, ci și de îndrumări binevoitoare.

c) „Intemeierea de bibliotecă“ a fost discutată încă pe vremea „reuniunilor învățătoresți“. Tema aceasta ar putea fi pusă în legătură cu tema despre cea mai bună carte pedagogică. Se ivește însă întrebările: Cine să contribuie la intemeierea acestor biblioteci tractuale și una centrală? Cum și pe ce cale să poată învățătorii folosi cărțile din aceste biblioteci? Și unde să fie așezate?

Mărturisesc, că răspunsurile vor fi multe și diferite. Să presupunem însă, că învățătorii nu se vor subtrage nici chiar dela contribuiri anuale pentru intemeierea acestor biblioteci. Și cu chiu cu vai se vor întemeia.

Bibliotecarul instituit nici când nu va putea satisface cererilor. Învățătorii vor face căi și spese zadarnice, și se vor întoarce acasă fără cartea dorită, fiind aceea la alt învățător, care n'a avut încă timp să o cetească.

Ce e drept, la aparentă starea materială a învățătorilor pare a se fi îmbun-

tătit. În împrejurările actuale însă nu s'a îmbunătățit aproape cu nimic. Prin urmare, jertfe prea mari nu se pot aștepta dela nici un învățător.

Se susține, că biserica și școala sau mai bine zis poporul, care le susține pe acestea e sărac. Dacă poporul e sărac, ou atât mai sărac va fi învățătorul. „Unde-i unu!, nu-i putere, Unde-s doi puterea crește“. Sunt convins însă, că poporul nu e atât de sărac, ca să nu poată contribui la binele lui, căci la răul lui destul contribuie. Mai săraci suntem noi în conducerea lui.

Avem deja o mulțime de biblioteci școlare, ba și parohiale. De ce să nu întemeiem astfel de biblioteci în toate comunele și an de an să căutăm a le augmenta?

Pe baza legii pedepsele școlare sunt menite spre scopul acesta și căutând vom afla și alte izvoare. Din aceste biblioteci se vor adăpa nu numai învățătorii, ci și poporul. Aici ou atât mai mult ar avea loc circularea sau notițele oficioase privitoare la cele mai bune cărți.

În cazul acesta bibliotecile tractuale ar fi de prisos și ar rămânea numai bibliotecă centrală. Aceasta pusă în legătură cu o parte din bibliotecă seminarială care anume ar trebui separată pentru secțiunea pedagogică. Augmentată apoi an de an, ar putea să servească pentru toate scopurile.

Ce privește „intemeierea unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie“, afacerea fiind foarte gingașă și cerând un studiu mai amănunțit, conferențele nu vor putea decât să roage pe Ven. Consistor, ca afacerea să o încredințeze unei comisiuni de bărbați experți, cari să o studieze și se prezente Ven. Consistor propuneri concrete. Totodată învățătorii să se declare, că o vor abona și vor colabora la ea. În schimb însă foaia să servească toate interesele învățătorilor și nu ne dee numai lecțiuni practice.

d) „Activitatea extrașcolară a fiecărui învățător“, e egală cu tema din anii trecuți: „cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor?“

Se vede, că cineva a răfoit temele conferențelor învățătoresți din arhiva consistorială și poate întâmplător, dacă nu anume, a dat de tema cu pricina.

Nu e eschisă posibilitatea, ca acel cineva să fi avut cunoștință și de cele ce s'au publicat mai înainte prin foi, presum și de dispozițiile ministrului român Spiru Haret. Mai având în vedere poate și aceea, că în urma legii privitoare la instrucțiunea limbii maghiare, poziția învățătorului s'a îngreunat și materialul e dublu de propus, precum și aceea, că tot în urma legii celei nouă din 1907, starea materială a învățătorilor pare a se fi îmbunătățit: prin urmare a sosit timpul pentru a se lua dispozițiunile de lipsă, cari transpiră atât din tema actuală, cât și dintr'un circular anterior al Ven. Consistor, în care pare a fi schițată activitatea extrașcolară a învățătorului.

Nu-mi vine a crede, că tema din chestiune ar fi dată cu scopul, ca ulterior să se ceară sau să se impună învățătorilor o anumită activitate extrașcolară. Din contră cred, că se va restrânge. Acela care poate, și acolo unde poate, să desvolte numai astfel de activitate, care este compatibilă cu chemarea de învățător.

Căci să mi se erte: „Nu este pădure fără uscături“. Învățătorul despre care se spune, că: „n'a putut da răspuns ferocității Dr. Barcianu, că de cine este cartea de cetire ce folosește în școală?“ sunt sigur că nu are nici o activitate extrașcolară. Sau dacă are, aceea nu e compatibilă cu chemarea de învățător.

Avem ce e drept învățători, cu cari ne putem mândri, învățători cari își cunosc chemarea și știu să se avânte în sfere mai înalte; căutând însă vom afla și învățători, cari își permit totul în dauna școlii române.

De aceea să nu ne cadă greu, dacă cineva pune degetul pe rană, voind a o vindeca. Prin aceasta nu i se răpește învățătorului român nimic din sfera de activitate compatibilă cu chemarea lui, și nici din autonomia școlară.

Din contră, aceia dintre învățători cari vor dovedi o activitate extrașcolară mănoasă și compatibilă cu chemarea lor, trebui să fie laudați sau chiar și premiați. Aceia însă cari nu-și vor înțelege chemarea, vor fi trași la răspundere. Așa înțeleg eu lucrul.

Adevărata țântă a temei ce ne preocupă, în cele din urmă nu poate fi alta decât excitarea simțului de emulare în cele bune și folositoare pentru școala și poporul pe care toți îl servim.

n. i.

In jurul lecțiilor practice dela conferențele învățătoresți.

În Nr. 7 al „Vetrei școlare“ dl Dr. Petru Șpan se declară categoric în contra lecțiilor practice cari se țin cu prilejul conferențelor învățătoresți. Nu putem aproba acest punct de vedere, din cauza că motivele, cari ar justifica eliminarea totală a lecțiilor sunt de ordin secundar și se pot înlătura ușor, precum și mai ales din cauză că, deocamdată, lecțiile acestea sunt o necesitate reală pentru școala noastră. Dacă dl profesor Șpan s'ar fi declarat numai contra abuzului, care se face cu lecțiile acestea, i-am fi dat dreptate, căci de fapt există și abuzuri în privința lecțiilor practice. Unele protopopiate au pus în programul conferențelor și câte 6—7 lecții de acestea, cease e fără îndoială un nonsens. Consistorul, prin circulara Nr. 9581 școl. 1910 a redus numărul lecțiilor practice la două, și în viitor sperăm, ca această dispoziție să se poată îndeplini și în mod literal. Toșmai faptul, că în toate protopopiile se dă din partea învățătorilor atâta atenție lecțiilor practice e o dovadă, că ele sunt necesare.

Motivele pe cari le aduce dl Dr. Șpan nu vorbesc de fapt în contra lecțiilor practice, ci în contra felului, în care se fac ele uneori. Că unii învățători fi pregătesc dinainte pe elevi — e o apucătură în adevăr detestabilă, dar asta nu înseamnă că trebuiesc abandonate lecțiile, ci trebuie abandonat acest sistem de a înșela și pe învățători și pe elevi. Orelle de lecții practice sunt experimentări și examene în același timp, și deocamdată, mai ales având în vedere slăbuța pregătire pedagogică — practică a celor mai mulți învățători, ele sunt o necesitate reală. Publicând în revista dale și lecții practice, dl Dr. Șpan recunoaște însuși acest lucru. De ce ar fi folositoare pentru învățători numai lecțiile tipărite, și nu și cele ținute cu elevii, când scăderile de cari sufăr azi se pot așa de ușor înlătura, atârând ele numai de cinstea prelegătorului și de serioșitatea ascultătorilor? Părerea noastră este, că din orice lecție practică, fie bună, fie rea, se poate învăța foarte mult, dacă observatorul va căuta să o judece după anumite criterii și în discuții să observe o anumită ordine. Criteriile acestea le-a expus P. V. Consistor în circulara amintită și socotim, că nu e de prisos a le înșira și aici.

Terminându-se lecția, după ce elevii părăsesc sala de cursuri, prelegătorul își va da mai întâiu însuși părerea despre lecția ținută arătând, pe deoparte, principiile de cari s'a condus la alegerea și la executarea temei, iar pe de alta greșelile, pe cari le-a făcut în decursul lecției, din cutare sau cutare motiv.

După această auto critică va urma critica oficioasă a membrului însărcinat cu aceasta iar apoi discuția generală. Președintele deschide discuția asupra primului punct: alegerea temei pentru lecție. (Ce l-a determinat pe prelegător să și alege subiectul tratat? Intrucât se poate face o lecție despre acel subiect? Intrucât contribuie el la întărirea moralului și la largirea cunoștințelor?)

După care metodă a procedat prelegătorul? (Treptele formale sau alte metode?) Intrucât s'a ținut de metodă sau intrucât s'a mișcat liber în cadrele ei? — și care s'a dovedit mai bun: metoda sau învățătorul? Cum s'a desfășurat lecția, treaptă de treaptă (Amănunte). Cam s'au făcut treptele dela o parte a prelegerii la cealaltă? De cari principii pedagogice a ținut prelegătorul cont, și pe cari le-a ignorat? (Lu ce măsură s'a ținut cont de intuiție?) Atitudinea învățătorului și a elevilor: n'a vorbit învățătorul prea mult și elevii prea puțin? Luat-a elevii parte destul de activă la desfășurarea lecției, sau au fost mai mult pasivi? Cum au fost întrebările? Ocupat a învățătorul pe toți elevii deopotrivă? (Pentru constatarea acestui lucru președintele va designa înaintea fiecărei lecții pe câte doi membri, dându-le însărcinarea de a nota de câteori a fost provocat fiecare elev). Fost a lecția destul de vie, atât din partea învățătorului cât și a elevilor? — Cum a fost limba, în care s'a făcut lecția? Vorbit a corect românește învățătorul și elevii? Indreptat a bine învățătorul greșelile de fond și de formă ale elevilor? Cum a fost disciplina în clasă? Domnit a atmosferă polițială sau de prietinie?

Ținut-a învățătorul cont de psihologia copiilor și datu-și a silința să cunoască și să respecte individualitatea fiecărui elev aparte (intrucât așa ceva e cu puțință într'o singură oră)?

Ce rezultate a dat lecția pentru elevi (morale și intelectuale)? Intrucât s'a desvoltat prin lecția ținută, interesul mul-

tilateral al elevilor? Ce învățături poate trage conferența din lecție? (Aceste învățături sunt a se formula pe scurt la sfârșitul discuției fiecărei chestiuni și sunt a se introduce și în procesul verbal).

În discuții va trebui să se observe o anumită ordine: de câteori se intră în discuția câte unei chestiuni, se somează membrii a-și da părerea asupra ei. Numai după ce s'a discutat din toate laturile o chestiune, se trece la a doua. Discuțiile generale nu se admit decât la început, când se discută tema în general, de aici încolo trebuie să se vorbească strict în chestie, și scurt. Învățătorii trebuie să fie vecini cu creionul și cu notesul în mână pentru a-și nota observările, pe cari apoi, în șirul discuției, să le comunice conferenței în mod exact.

Lucrându-se cam în acest chip, suntem convinși că lecțiile practice nu se vor ținea fără ca din ele să nu se aleagă fiecare învățător cu folos real pentru cariera sa.

Convocare.

Având în vedere hotărârea adunării generale ținute la Reghin în 28 și 29 August n. a. c., convoc pe P. T. membri ai „Societății pentru fond de teatru român“ la adunarea generală extraordinară, ce se va ținea în Brașov, Duminecă în 6 Noiembrie st. n. (24 Oct. st. v.) a. c. la 3 ore p. m. în sala festivă a gimnaziului român, pentru a discuta și delibera în chestia modificării unor articole din statutele Societății.

Modificările propuse de Comitet se pot vedea în biroul Societății.

Vinerea, la 15 Oct. st. n. 1910.

Dr. Ioan Mihă
prezident.

Dela sate.

Sfințirea bisericii din Săcădate.

E o moștenire primită încă dela înaintași însuflețirea, de care sunt cuprinși sătenii români, de câteori se pogoră între dânșii vre-un fruntaș al vieții noastre naționale. Așa a fost în trecut, așa e și azi, și nădăjdum, că așa va fi și în viitor, căci nu putem crede posibilitatea, ca poporul român să voiască vre-odată a se despărți de conducătorii săi firești. Și ceră numai taot convenit în condusere, sinceritate în exprimarea sentimentelor, și o desăvârșită conglăsurire între vorbe și fapte. Acestea sunt armele, cu cari înarmați conducătorii noștri, ne vor putea cu siguranță conduce acolo, unde vor voi, respective unde va cere interesul binepriceput al poporului nostru. Poporul în întregime sa e încă bun și ascultător, se cere deci dela conducători — dela cei mai mici până la cei mai mari — bunătațe și tragere de inimă pentru chestiile noastre, fie acelea naționale sau bisericesti. Bunăînțelegere și sinceritate între conducători, înțelegerea chestiunilor să fie de viza vieții noastre naționale și bisericesti, iar nu z-flemizarea părerilor, ce se ivesc în opinia publică, căci și acelea sunt scrise pentru a lămurii chestiunile dela ordinea zilei. Acestea le cerem noi, ceice ne lăsum a fi conduși.

Ce se poate ajunge prin bunăînțelegere și ascultare reciprocă, am văzut în mic în comuna Săcădate, unde Duminecă în 26 Septembrie (9 Oct. n.) a. c. s'a sfințit biserică gr. or. română prin P. O. D. Nicolae Ivan, asessor consistorial, mandatarul I. P. Sf. Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan. Biserica a fost numai renovată, zidindu-se cupola din nou, și apoi pictată. S'a început cu un capital disponibil micuț, dar jertfa oamenilor de bine și bunăînțelegerea a făcut posibilă realizarea planului început.

P. O. Domn mandatar a plecat din Sibiu însoțit de preoții I. Petrișor și I. Stanciu împreună cu doamnele și de-o ceată de cântăreți, toți clerici, elevi ai seminarului Andreian. La gara Olthid se urcă în tren și diaconul A. Gălea din Porcești. Ajuși la gara din Avrig, acolo ne așteptau mai multe trăsuri, cu cari am plecat spre Săcădate. Aerul de dimineața era cam rece, dar ne ivesea faptul, că razele soarelui abia răsărit, ne da nădejdea că o s'avem o zi frumoasă de toamnă. Intrând pe teritorial comunei ne întimpină o ceată de călărași voinici, a căror conducător în cuvinte foarte potrivite urează bun venit dlui mandatar, iar domnia sa le mulțamește pentru această atențiune. Acum pornește convoiul în frunte cu călărașii. Încă nu s'ajunsesem în comună, și ni s'arată un semn norocos, căci ne în-

tâlnim cu o ceată de țigani nuntași. Și se știe doar că cu țiganul umbă și norocul. Sub influența acestui simțământ de superstiție ajungem în comună, care era îmbrăcoată în haine de sărbătoare. În fața cancelariei comunei așteaptă membrii comitetului parohial și toți fruntașii comunei în frunte cu cu parohul locului Constantin Prie. Acesta în numele membrilor comitetului parohial și în genere în numele tuturor credincioșilor săi binevențează pe dl mandatar, exprimând sentimentele, de cari e cuprinsă obștea dreptcredincioasă. Dl mandatar răspunde zicând, că se simte deosebit de vesel, că a putut veni în această comună, în care până acum n'a fost. Mulțamește pentru frumoasele cuvinte de binevențare, cari de astădată îl sună I. P. Sf. Arhiepiscop și Metropolit Ioan, (urale de: să trăiască) din a cărei încredințare a venit să conducă astal sfântirii bisericii.

Trecând peste acestea am intrat în locuința parohului, unde ne-am pregătit pentru serviciul divin. Imbrăcați în odăjdii în sunetul Troparului „Bine ești cuvântat”, cântat de clerici, am mers în procesiune până la biserică, unde în fața bisericii s'a făcut serviciul după tipicul prescripș. După încurjurarea bisericii am intrat în biserică, unde s'a făcut sfântirea apei, iar după aceasta se începe sf. liturgie, care s'a oficiat cu o solemnitate rară de oțtră: mandatarul Nicolae Ivan, preoții: Prie, Crăciun, Vlad, Simplăcean, Demian, Petrișor, Stanciu și diaconul Gălea. Cu deosebire a plăcut mult rolul diaconului, care e o variație și dă întregului serviciu o înfățișare plăcută atât ochiului cât și inimii.

La sfârșitul sf. liturgii P. O. domn mandatar N. Ivan rostește o vorbire mai lungă, în care arată trecutul furtunos al bisericii noastre, istorisește, că cu ocaziunea unirii obștea înfățească trece la catolicism, atrasă se înțeleg de multe și felurile ademeniri. Inima Românelui însă nu se putea împăca cu noua întocmire, oăci în curând cea mai mare parte revine iarăși la sinul bisericii-mame. Neavând biserică, oăci biserica veche ortodoxă o cuprinsese uniții, și-au edificat o nouă biserică din lemn, în care s'au rugat lui Dzeu aproape 100 de ani, până când la anul 1794 sub preoții Ioan Prie și Simeon Popa au zidit o biserică din piatră. Este biserică, care acum s'a renovat și pictat. Insistă cu deosebire asupra însemnătății ce o are biserica noastră tocmai în zilele de acum, atât din punct de vedere spiritual, oă și național. Indeamnă deci pe credincioși ca să cerceteze acest sf. locaș, oăci întru mărirea lui Dzeu s'a zidit și înfrumusețat, și spre fericierea vremelnică și vecinică a celor ce cu credință și cu evlavie intră într'ansul. Toate acestea spuse cu convingerea sfântă a omului cu totul devotat bisericii și școalei noastre au produs o impresie adâncă asupra credincioșilor, înoă au acamat pe vorbitor în puternice „să trăiască”.

Vorbește apoi preotul locului, care mulțamește lui Dzeu că i-a dat posibilitatea de a-și vedea visul de mult nutrit. Se întoarce oătră dl mandatar și îi aduce mulțamite nu numai pentru conducerea actului sfântirii, ci pentru toate sfaturile date întru desăvârșirea acestor lucrări. Cetește apoi pomelnicul acelor ce au făcut dăruiri benevole. Spre lauda Săcădățenilor fie zis, acest pomelnic ne-a atins foarte plăcut, oăci am suzit de multe daruri, cari atingeau suma de 100—200 cor. S'au stropit apoi cu sghiasmă toți credincioșii și cu aceasta s'a sfârșit actual sfântirii.

Ne-am intrat apoi la o masă bogată întinsă în casele harnicului gospodar Ioan Podea, la care n'au lipsit nici toastele. La timpul potrivit dnul mandatar Ivan ridică posalul întru îndelunga viațuire a I. P. S. Arhiepiscop și Metropolit Ioan. Se ridică apoi părintele Prie, și toastează pentru dl mandatar Ivan, oăruia i se fac adevărate ovațiuni. Mai toastează notarul Grădinar pentru părintele Prie, pâr. Simplăcean pentru membrii comitetului parohial și fruntașii comunei, iar preotul Petrișor ridică posalul pentru damele prezente și gazda casei. Drept variație plăcută pâr. Vlad ne face surprinderea cu o donație de 20 cor., acestuia îi urmează îndată pâr. Stanciu, fiu al comunei.

În sfârșit dl mandatar încheie șirul toastelor, mulțamind donatorilor, preoților slujitori și clericilor, cari prin executarea corectă a cântărilor liturgice au ridicat

măreția actului, iar la masă ne-au delectat cu mai multe cântece producând o variație foarte plăcută.

Apropiindu-se timpul plecării trenului ne luăm adio și părăsim Săcădătea, voiși oă am avut ocaziunea a petrece o zi în această comună cu oameni harnici.

Preotul Petrișor.

NOUTĂȚI

Dela sărbările centenarului universității berlineze. Împăratul Wilhelm și împărăteasa Augusta Victoria, cu ocazia sărbărilor universitare din Berlin, au dat o masă festivă, la care pe lângă membrii familiei imperiale au participat profesorii și reprezentanții universităților străine, precum și cinci studenți universitari, cari au format comitetul jubilar. Împăratul la sfârșitul mesei, a dat fiecărui student fotografie sa cu următoarea inscripție: „În amintirea jubileului de o sută de ani al universității din Berlin, Wilhelm imperator et rex”. Împăratul a fost foarte afabil cu studenții, a vorbit cu ei despre consumarea de alcool, care neapărat trebuie foarte mult redusă. A mai zis, că tinerimea universitară va trebui să imiteze pe studenții americani, ocupându-se mai mult cu exercițiile de sport: gimnastică, patinat ș. a.

Sfântire de biserică. Sfântirea Bisericii gr. orient. din Grind-Cristur, (Protopresbit. Tardei) se va face în 10/23 Octombrie 1910, la orele 8 a. m. După sfântire, la orele 2 p. m. se va da banchet. Seara la 8 ore concert și petrecere cu joc. Daruri în favoarea bisericii noue se primesc cu mulțumiri și se vor cuita prin ziare.

Adunarea societății de consum. Adunarea generală extraordinară a societății de consum sibiene se ține Joi în 20 Octombrie n. după amezai la orele 5 în Casa Societății din strada Schevis. Membrii sunt invitați să participe în număr cât mai mare, în considerare că adunarea va putea lua hotărâri valide numai în cazul, când vor fi de față cel puțin trei părți din numărul total de 861 al membrilor societății.

Advocat nou. Domnul Dr. Vasile Covrig aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațială în Sighișoara Baiergasse (Berigas) Nr. 42.

În exil. Din Gibraltar se vestește, că Duminecă după amezai au plesat: regina văduvă Maria Pia și ducele de Oporto cu un înoroișător italian spre Italia, ear regele Manuel și mamă sa pe un iaht regal englez spre Anglia.

Descoperire. În orașul Laibach s'a descoperit un templu roman. Podeala sa este lucrată în mozaic alb și negru. Tot acolo s'a găsit o statuă a zeului Bachus și alte lucruri vechi.

Hymen. Dșora Mariți Ilie și dnul Dumitru Soiu anunță celebrarea religioasă a oununii lor ce se va săvârși Duminecă în 10 Octombrie st. v. 1910 la orele 4 p. m. în biserica gr.-or. a Sfântului Nicolae din Râșnov.

Bolnav de tifos. Principele moștenitor Alexandru al Sârbiei, după întoarcerea sa dela manevre, s'a bolnăvit de tifos. Un specialist din Viena a fost chemat telegrafic la patul bolnavului.

Expoziția de copii din Sadu. Comitetul central al „Reuniunii române agricole sibiene”, atrage atențiunea asupra expoziției de copii (a 5-a), ce se va aranja Duminecă, la 23 Octombrie s. c., în comuna fruntașă Sadu. După informațiunile primite, în Sadu se desvolalt o activitate laudabilă în scopul asigurării bunei reușite a expoziției. Prelegerile ce se vor ținea de dnul Dr. Ilie Beu și de dir. școlar T. Stoia, din Veștem, sunt chemate a ridica nivelul sărbării noastre frumuse din Sadu. Fotograful W. Auerlich va însoți comitetul Reuniunii în scopul fotografierii grupelor de copii, de bătrâni și tineri, de neveste și fete etc.

O nouă mașină de scris. Un ziarist din Belgia a inventat o mașină, care în loc de a scrie cuvântul literă de literă, scrie silabe. Astfel scrisul merge cu mult mai repede: pe un ziar se pot scrie 120 pagini la 150 de cuvinte.

Moștenire. Fiica răposatului rege Leopold al Belgiei, Clementina, care se va căsători cu prințul Victor Napoleon, primește suma de 4 milioane franci. Cu celelalte 6 milioane, primite mai înainte, moștenirea se face zecă milioane de franci.

Pentru Daudet. Scriitorul francez Alfons Daudet a scris, cum se știe, mai multe cărți de valoare despre Tartarin din Tarascon. Orășelul acesta, Tarascon, situat în sudul Franței s'a făcut prin această dint'odată celebru. Locuitorii săi la început s'au cam supărat, fiindcă autorul i-a zugrăvit realistice în operele pomenite; mai târziu însă au observat, oă mii de americani, înțeleg, englezi șoses în fiecare an, ca să viziteze locurile și lucrurile din Tarascon, descrise de marele romanțier Daudet; iar străinii călători lasă de an câteva miișoare de franci în buzunarele vrednicilor tarasconieni. Ca semn de recunoștință, oă orășelul a devenit un centru înfloritor al turiștilor, cetățenii săi au hotărât acum să ridice lui Daudet un monument vrednic. Monumentul va fi terminat în anul acesta.

Import de carne din Argentina. Guvernul austriac a dat societății de navigațiune Austro-Americane permisiunea de a importa afară de cele 25 mii kilograme, încuviințate mai demult, alte 800,000 kilograme de carne din Argentina. Carnea aceasta va sosi în Decembrie la Triest.

Lui Shakespeare. În 16 Octombrie s'a desvăluit statueta lui Shakespeare, lucrata de sculptorul italian Caetani. Statuetă este așezată în Verona pe mormântul Iuliei.

Accident mortal. Săptămăna trecută un român din Vidra de jos, cu numele Ion Trifu, mergea oălare oătră casă pe drumul dela Turda. Fiind vremea răcoasă a înfășurat în jurul mâinii capătul căpăstrului, iar mâinile și le-a vârat în buzunarele jocului. Calul deodată s'a speriat și a rupt-o la fugă. În grabă călărețul nu și-a mai putut scoate mâna din oăpăstru și a căzut la pământ; iar calul, în fugă nebună, l-a târât după sine de-alungul drumului... Nenoroicitul Trifu a fost găsit cu capul sfărmat, fără să mai dea semne de viață.

Îndreptare. În foiașă diz numărul 106 s'au străcurat unele greșeli, cari sunt de îndreptat astfel: La comuna 19. Berchez să se adaugă: Cărți bis. 8. — Biblie nu are. — Tot așa la *Bosinta mare*: Cărți bis. 5. — Biblie nu are. — Iar la comuna 24. *Magoagea* textul să se întregască și coregă așa: Biserica de piatră, de azi, a fost zidită prin anii 1810—1820, iar turnul prin anii 1820—1833 etc.

Medicii Italiei. Anuarul Sanitar din Italia scrie, că țara aceasta are 24 de mii de medici, 970 farmaciști, 3420 veterinari și 790 dentiști. Medicii au studiat la 20 de universități italiene, ear veterinari în 9 școli superioare. În Italia întregă sunt 268 spitale de stat și 1057 spitale filantropice particulare, cu o sută de mii pacienți și cu mai multe mii de medici grijitori. Va să zică cultura Italiei nu este atât de neînsemnată, pe cât cred unii străini.

Nenorociri. Acum, după culesul viilor, din mai multe părți ale Ungariei vin știri despre nenorociri pricinuite de gerurile veninoase, produse în pivnițe de vinul cel nou. Mai mulți oameni, cari s'au coborât în pivnițe, oă să vadă oare mustul a început să fiarbă, n'au mai ieșit de acolo; iar peste câțva timp au fost găsiți asfixiați.

La fondul Ep. Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriai al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit George Babeș, învățcel pantofar, 50 bani, Basiliu Necea, paroh (Apoldul sup.) 20 bani, Ioan Bucșa inv. cumpănar, 50 bani, Nicolae Vlad Stezar, paroh (Jina), 30 bani, Ioan Voicu, inv. rotar, 50 bani, George Babeș, sodal pantof. 35 bani, Istinie Bustea inv. faur (Ilia mureșană), 50 bani și Victor Tordășianu, prezident 10 bani.

Artist mort de foame. Pictorul din München *Ulfers*, un om de 57 de ani, a murit de foame. Bolnav de nervi, în vremea din urmă nu mai putea lucra; de aceea se adresase la două institute de binefacere și li-a cerut ajutor. Într'un loc a fost refuzat, fiindcă pictorul purta un palton destul de bun; într'alt loc l-au miluit cu — zecă bani. Adânc amărât, omul s'a dus acasă, n'a mai cerut dela nimeni nimic, s'a culcat și a flămânzit, până când într'o zi moartea a pus sfârșit mizeriei și suferinței.

În amintirea iubiților răposați. Neconsolata dșoară *Elena Petrașcu*, directoara internatului școalei civile a „Asociațiunei”, dăruiește suma de 20 cor. la „Darurile de Crăciun ale săracilor noștri”, din incidentul trecerii din viață a preabunului său unchiu *Iosif Petrașcu de Cornya*, căpitan c. și r., decedat în Lugos. Pentru această jertfă, bine plăcută oamenilor și lui Dumnezeu, exprină mulțamite sa: *Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”*.

Cine a descoperit America? În Cristiania, capitala Norvegiei, s'a dat zilele acestea o serată la curte. Iatre invitați era și celebrul explorator al polului de nord *Nansen*, care a făcut o declarație senzațională privitoare la descoperirea Americii. Este lucru cunoscut de multă vreme, că normanzii în pribegirile lor au ajuns până la țărării Americii. Acum însă Nansen crede pe temeiul unor vechi scrieri, că primul descoperitor adevărat al lumii nouă este *Leif Erikson*, conducătorul unor navigatori islandezi. Acest *Leif Erikson* a debarcat pe țărării noului pământ numindul *Vinland*, și anume: cu cinci sute de ani înainte de Columb. El a întemeiat acolo o mică colonie, ba a adus cu sine și câțiva indigeni, indiani, colonizându-i pe pământurile Laponice. Eschimoșii de astăzi, la cari se poate constata originea americană, după tradițiunea istorică sunt urmași ai indigenilor aduși de pe țărării Americii. Nansen face o dare de seamă într'o lucrare mai întinsă despre descoperirea lui Erikson și despre tradițiunile cu raport la această descoperire. Lucrarea lui Nansen va apărea în volum.

Iassy-Fregoli. Cine n'a putut vedea aesea reprezentăția transformitului *Iassy Fregoli*, să caute să o vadă astăzi ori mâne, oă n'are să-i pară rău. Întru adevăr dl Iassy e neîntrecut în arta sa de a se transforma, de a caracteriza și imita. Teatrul a fost aesea plin, și probabil că plin va fi și astăzi și mâne. Începutul reprezentației la orele 7 și jumătate.

Cărți și reviste.

„Fluerașul”. A apărut Nr. 17 din revista ilustrată pentru copii „Fluerașul” de sub conducerea dlui Florian Cristescu institutor în București. Apare de două ori pe lună. Abonamentul 6 coroane pe an. În schimbul costului se primește colecția toată dela Nr. 1. Biroul: Str. Morfeu 8 București. Se trimite numere de probă gratis, dacă se cer. Recomandăm revista cu căldură.

„Luceafărul” revistă literară și artistică Nr. 20 a apărut, cu următorul sumer bogat și variat: Al. Ciura: Anica. S. Bornemisa: Cântec trist (poezie). V. Ciolfec: Socoteala (schită). I. U. Soricu: Frângurele (poezie). Dr. I. Lupăș: Viața unei mame credincioase: Anastasia Șaguna, mama mitropolitului Andrei. Maria Cuntan: Cântec de toamnă (poezie). Aurelia Pop: Ai fost un vis, (poezie). Em. Găleanu: Din lumea celor cari nu cuvântă. Ca soarele. Cronică: Bătrâni și tinerii. Henri Bataille (Victor Eftimiu). O mică lecție. „Genoveva” și „Esopia”. Literatură evreească. Literatură pentru copii (O. C. T.). Notițe. Poșta Redacției. Bibliografie. Ilustrațiuni: Iconostasul bisericii române ortodoxe din Mișcolț. Corul bisericii române ortodoxe din Mișcolț. Cripta familiei Grabovsky în cimitierul Kerepesi din Budapesta. Crucea așezată de episcopul Șaguna la mormântul mamei sale.

FRĂȚII NEMÉNYI:
Grand-Hotel „Savoy”

Budapesta, József-körut. Telefon: 154—08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. Încălzire centrală cu aburi. Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. Apă caldă și rece în fiecare odaie. Legătură cu tramvaiul electric, cătră toate gările. Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștientos.

Nr 780/910

(407) 2-3

Concurs.

La postul vacant de învățătoriu dela școala confesională română gr.-or. din Breaza să publică concurs cu termen de 15 zile dela datul publicării.

Salariul fundamental din repartitie 600 cor. eventuală întregire dela stat 400 cor. ce să va cere cu documentele alesului, cvar-tir liber și 3 stângini de lemne.

Doritorii de a obține acest post au de ași înainta rugărilor de concurs în sensul regulamentului în timpul sus arătat subsemnatului oficiu și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă.

Alesul e obligat a duce tineretul școlar la biserică în Dumineci și sărbători dând răspunsurile la liturgie precum și la vecernie în presara sărbătorilor și Duminecilor, chiar și în feriele de vară.

Cvintevenalele să vor solvi numai după 5 ani de activitate în această stațiune.

Făgăraș, 28 Sept. 1910.

Oficiul protoprespiteral gr. or. al trac-tului Făgăraș în conțelegere cu comitetul pa-rohial.

Nicolae Borzea
prot.

Publicare de licitație minuendă.

Pre baza planului de edificare și a pre-liminarului de spese aprobat prin autoritățile competente superioare, prin aceasta să publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprin-dere a zidirei școalei rom. gr. or. din filia Banfi-Dângău (tractul Clujului).

Licitațiunea să va ținea Luni, în 11/24 Octomvrie a. c. în sala de învățământ a școa-lei noastre din Gerofi-Dângău.

Prețul de strigare este 2989 cor. 50 fl. dela care sumă 10,/-te sunt a să depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunei, la epi-tropia parohială de aici.

Planul de edificare, preliminarul de spese precum și alte informațiuni referitoare la e-dificare și la materialului ce-l dă parohia, să pot afla la oficiul nostru parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încheia contractul cu întreprinzătorul în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare pentru întreprin-zător e obligator îndată după subscriere, pen-tru parohie însă numai după aprobarea Prea Ven. Consistor.

Banfi-Dângău, 28 Septemvrie. 1910.

(405) 2-3

Comitetul parohial**Publicare de licitațiune minuendă.**

Pe baza planului de edificare și a pre-liminarului de spese aprobate prin autoritățile superioare competente, prin aceasta să pu-blică licitațiune minuendă pentru darea în în-treprindere a zidirei școalei rom. gr. or. din Panie (tractul Cluj.)

Licitațiunea se va ținea Sâmbătă, în 9/22 Octomvrie a. c. la 10 oare a. m. în sala de învățământ a școalei veche de aici.

Prețul de strigare e 2456 cor. 90 fl. dela care sumă 10,/-te sunt a se depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunei, la e-pitropia noastră parohială.

Planul, preliminarul de spese precum și alte informațiuni referitoare la edificare și la materialul ce-l dă parohia să pot afla la ofi-cinl parohial de aici.

Comitetul par. își rezervă dreptul a în-cheia contractul de edificare cu întreprinzătorul în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare e obligator pen-tru întreprinzător îndată după subscriere, pen-tru parohie însă numai după aprobarea Prea Ven. Consistoriu.

Panie, 27 Septemvrie 1910.

(406) 2-3

Comitetul parohial.**Local de prăvălie
de închiriat**

în str. Cisnădiei Nr. 36,

dimpreună cu magaziile aparțină-toare acestuia, eventual casa în-treagă constatătoare din mai multe cvartire din **1 Noemvrie 1910 până la 1 Octomvrie 1916.**

Oferte și însinuări să primesc zilnic în oarele de birou dela 8—12 a. m. la Cassa Arhidiecezană str. Măcelarilor Nr. 45.

Consistorul arhidiecezan.

(415) 2-3

Noi primim:

Prelucrarea unei matrațe cor. 5—

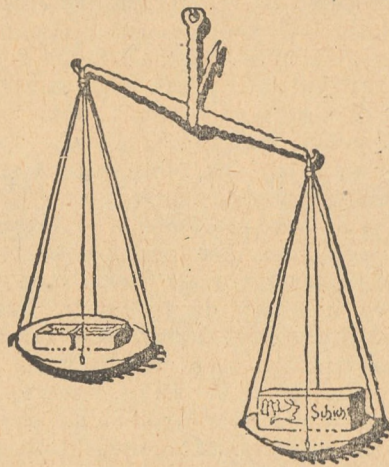
Prelucrarea unui divan „ 10—

Horger & Kepp

atelier de tapiserie

Str. Urezului 27, vis-à-vis de Mân. Ursulineler.

(414) 1-10

**PE BUNĂTATE
PREȚ ȘI
GRĂUTATE**

să se grijască la cumpărarea și compararea săpunului. Nici un să-pun din lume nu întrece săpunul

Schicht.

în toate calitățile lui bune. Cură-țenie, puterea de a spăla, ușurință și efinătate. (190 c) 5-5

Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M. **Anunț de noroc!** Câștigurile le garan-tează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loteril de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci
cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Câșt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

ș. a. m. d.
In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se vad depunerile pen-tru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gra-tis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficiasă de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

2 Noemvrie.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6.— (K 7.—)
" de jum. à M. 3.— (K 3-50)
" un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(409) 2-14

Imi iau voie a aduce respectuos la cunoștința Oaoraților mei mușterii că **Salonul meu de modă de pălării** (mai înainte Strada Cisnădiei Nrul 18), dela **1 Iulie** se află

Strada Cisnădiei Nrul 16

îndărăt în curte, etagiul I, și în urma regiei considerabil mei mici sunt în plăcuta poziție de a calcula cele mai eține prețuri.

Și mai rog pe Oaorații mei mușterii, oa în interesul lor propriu să îngrijească deja acum **modernizările necesare**, căci mai târziu din cauza lucrului mult nu se vor putea face decât cu întârziere.

Cu toată stima:

Rosa Neumann.

Se primesc fete la învățat.

(363) 5-5

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 41-52

Telefon 172.

In 100 ani

se ivește numai odată ocaziunea de-a putea cumpăra **ieftin și bine, pomi și alte plante, pentru școli de pomărit.** Să nu scape deci nimenea această ocazie favorabilă, ci să comande imediat ce-i e de lipsă după consemnarea de mai jos, valabil cât timp depositul va ajunge

**Pomi
Tufe de decorat
Conifere
Plante sălbatice**

din curățiri totale a pă-mântului cu **prețuri de tot reduse.**

Fr. CASPARI & COMP. Școale de pomărit

(379) 4-32

Mediaș, Transilvania.

Catalog la cerere gratuit!

Vindecă beția,

înainte de ce bețivul vatămă legea.

Scapă-l înainte de ce alcoolul îi ruinează sănătatea, pofta de muncă și averea, sau înainte de ce moartea face imposibilă scăparea.

Alcolinul e un surogat pentru alcool și ajută, ca beuturul să se scârbească de beuturi alcoolice.

Alcolinul e cu totul **nestricăcios** și ajută atât de intensiv, încât și marii beutori nici când nu recad.

Alcolinul e cea mai nouă invenție a științei în direcția aceasta și acelaș a scăpat mii de oameni din lipsă, mizerie și ruină.

Alcolinul e un preparat ușor de descompus, care de ex. femeia îl poate pune în dejunul bărbatului său, fără ea el să observe ceva. În cele mai multe cazuri respectivul nici nu înțelege, de ce nu mai poate suporta spiritul, ci crede că beutura prea multă e cauza acesteia, toamai cum anu-mite mâncări le urăști, dacă le-ai gustat prea mult.

Alcolinul să-l de-a fiecare tată fiului său, studentului, înainte de ce cade la examen, și dacă nu e aplicat spre beutură, totuși alcoolul îi strică creierul. În general toți cari n'au destulă putere de voință de-a se reținea dela beuturi alcoolice, să ia o doză de Alcolin. Același e cu totul nestricăcios. Respectivul își conservă sănătatea și cruță mulți bani, cari altcum îi cheltuește pe vin, bere, rachiu sau liquer. (387) 4-10

Preparatul Alcolin costă **10 cor.** și se trimite după solvire anticipativă sau prin ramburs numai prin:

Alcolin Institut, Copenhaga 1877 Danemarca.

Epistolele sunt a se franca cu 25 b., cartele postale cu 10 bani.